

۱۰

کتابی که با ساختار دعا نوشته شده است

«کتاب آهنگران» رونمایی می‌شود

۱۱

۱۲

در سینما خوش شانس نبودم

فرهنگ

شنبه ۲۷ شهریور ۱۴۰۰ :: شماره ۶۰۳۵

کاغذ اخبار

رونمایی از ۱۰ کتاب شعر شاعران فارسی زبان

همزمان با روز ملی شعر و ادب، نشر شاعران پارسی زبان ۱۰ مجموعه شعر تازه از شاعران افغانستان، تاجیکستان، هند و ایران را در دهلی نو منتشر می‌کند.

علیرضا قزوه مدیر نشر شاعران فارسی‌زبان در گفت‌وگو با فارس اظهار کرد: همزمان با روز ملی شعر و ادب، نشر شاعران پارسی‌زبان ۱۰ مجموعه شعر تازه از شاعران افغانستان، تاجیکستان، هند و ایران را در دهلی‌نو منتشر می‌کند.

وی با بیان این‌که با نشر این کتاب‌ها تعداد مجموعه شعرهای شاعران هندوستانی به ۹ کتاب خواهد رسید، تصریح کرد: پیش از این کتاب شعر شاعرانی چون سیدنقی عباس کیفی، بلرام شکلا، اخلاق آهن، سیده بلقیس فاطمه حسینی، مهدی باقر، علی‌اصغر الحیدری، عزیز مهدی و سرویش تریپاتی منتشر شده بود و مجموعه شعر سیده فاطمه صغری زیدی آخرین مجموعه شعری از شاعر هندی است که کتابش هفته آینده رونمایی می‌شود.

قزوه یادآور شد، تاکنون در چندین دهه گذشته چنین اتفاق مبارکی نیفتاده بود، از این رو نشر شعر فارسی در بین شاعران فارسی‌سرای هندوستان یک اتفاق تازه و بزرگ است که کاش قدرش را مسوولان فرهنگی ما بدانند و بدانند که این اتفاق هاتنها باتلاش و زحمت و رنج حاصل می‌شود. قزوه در بخش دیگر با تأکید بر این مطلب که تاکنون هیچ ناشری از ناشران ایرانی چنین همت جدی در انتشار شعر شاعران پارسی‌زبان کشورهای دیگر را نداشته، تصریح کرد: تاکنون چنین اتفاقی رخ نداده بود، اهمتامی که همراه با نقد و تعامل و برگزاری مراسم ادبی مشترک در فضای مجازی و حقیقی باشد و پله‌پله شاعر و اثرش را ارتقاء داده باشد و او را در یک فضای سالم ادبی در کنار شاعران صاحب‌نام ایران و افغانستان و... قرار دهد.

انتشار مجموعه شعر

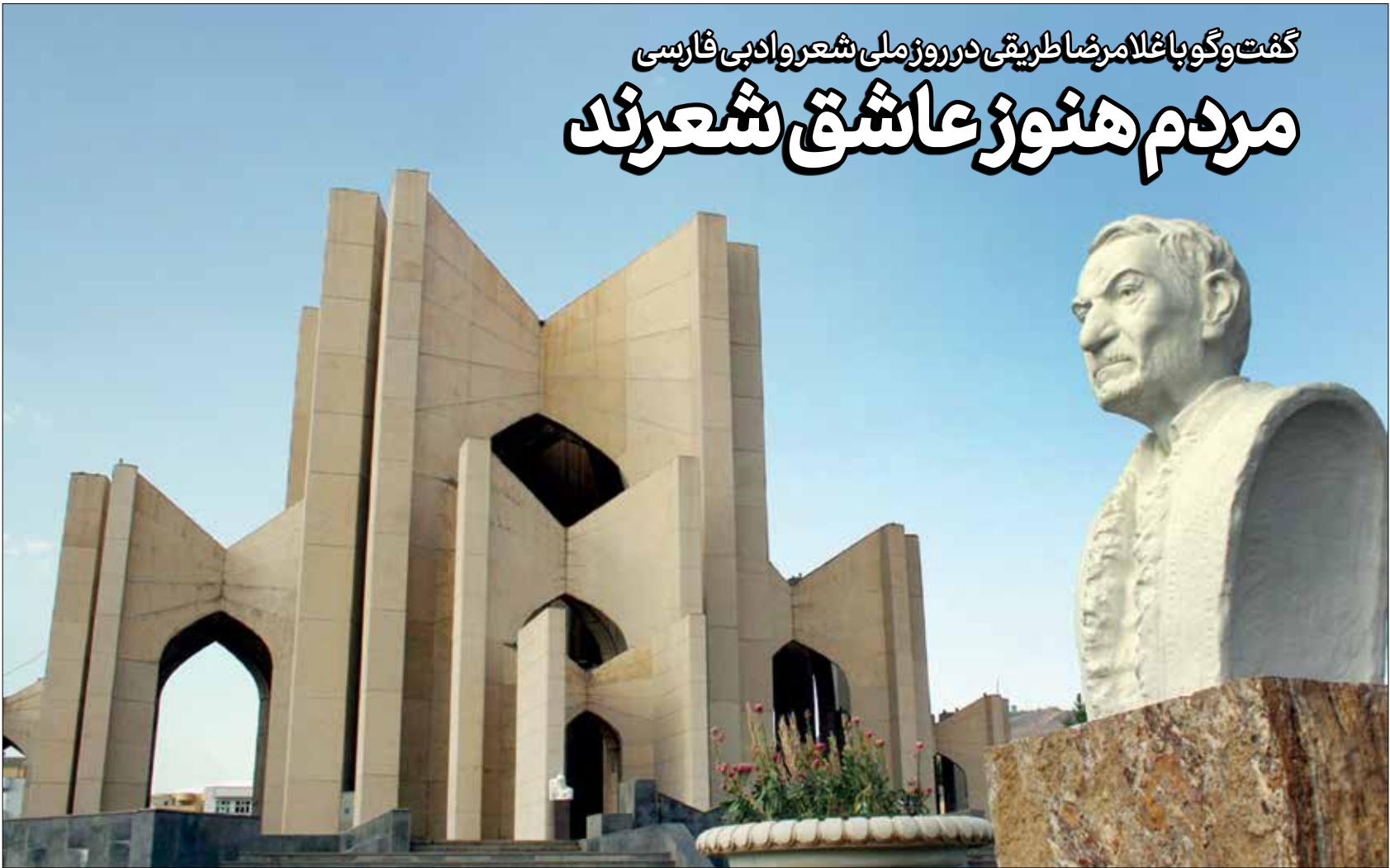
۳ شاعر افغانستان در هفته آتی

مدیر نشر شاعران فارسی زبان گفت: در زمینه شعر امروز افغانستان هم چندین برنامه ادبی خوب در سال گذشته برگزار کردیم از جمله آنها بزرگداشت برای استاد و اصف باختری و بزرگداشت برای شهید عبدالقهار عاصی بوده است و کتاب شعر محمدشریف سعیدی را هم منتشر کردیم. در هفته آینده نیز کتاب‌های شعر سه‌شاعر خوب افغانستان محمدضیاء قاسمی، سیدنور تهماسبی خراسانی و کبری حسینی بلخی را هم منتشر می‌کنیم.

قزوه در ادامه سخنانش عنوان کرد: از بین شاعران ایران نیز تعداد ۱۴ کتاب شعر منتشر شده یا در دست انتشار است و پیشتر آثار شاعرانی چون رضا اسماعیلی، محمدحسین انصاری‌نژاد، عبدالرحیم سعیدی را، نغمه مستشارنظامی، مرضیه فرمائی، مرتضی حیدری آل‌کثیر، مجتبی حادق و عمادالدین ربانی را منتشر کرده بودیم و در هفته پیش روزی کتاب‌های پنج شاعر دیگر از ایران را در دهلی‌نو منتشر می‌کنیم، شاعرانی چون استاد محمدجواد محبت، هادی منوری، شعبان کرم دخت، محمود اکرامی، فریبا یوسفی در این شمار هستند.

گفت‌وگو با غلامرضا طریقی در روز ملی شعر و ادبی فارسی

مردم هنوز عاشق شعرند

مروری بر صحبت‌های وزیر ارشاد در گفت‌وگو با پایگاه اطلاع‌رسانی رهبر انقلاب

اسماعیلی: برخلاف حرف‌هایی که می‌زنند، برنامه ما انقباضی نیست

وزیر ارشاد سیاست‌های وزارتخانه متبوع خود را تشریح کرد.

نخستین دیدار هیات دولت سیزدهم با رهبر انقلاب در ششم شهریور از نظر تعداد موضوعاتی که مورد بحث قرار گرفت، آن را در جایگاه یک دیدار خاص در طول سال‌های اخیر قرار می‌دهد. اهمیت بازسازی انقلابی و عقلانی فرهنگ و ساختارهای فرهنگی از جمله محورهای مهم این دیدار بود. پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR به همین مناسبت در گفت‌وگو با دکتر محمدمهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت سیزدهم به بررسی برنامه‌های این وزارتخانه برای تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی در حوزه فرهنگ پرداخته است.

گرفته‌ای از محورهای مهم صحبت‌های وزیر ارشاد را در این گفت‌وگو را در زیر می‌خوانیم:

تصدی‌گری مردمی به جای دولتی

بعد از فتنه ۸۸ و از ابتدای دهه ۹۰ رهبر انقلاب موضوع جنگ نرم و مواجهه غرب و دشمنان با ما را مورد تأکید بیشتر قرار دادند. وقتی این تحرک اتفاق افتاد، ما شاهد فعال شدن جریانات مردمی فرهنگی در حوزه‌های هنری و مدرن شدیم. مثلاً، در حوزه سینما و موسیقی قیلا کارکرد این بخش‌ها خیلی کمتر یا کم‌رنگ بود اما امروز که در آغاز کار دولت سیزدهم هستیم، جبهه فرهنگی انقلاب در بخش خارج از دولت به توانمندی‌هایی رسیده است که می‌تواند در وزارت ارشاد دولت با نظام حکمرانی جدید ایفای نقش داشته باشد.

در این نظام حکمرانی جدید فرهنگی، نظامات مبتنی بر تحولات فعلی باید بازنگری شود. شاخصه بازسازی در نظام حکمرانی فرهنگی در دوره جدید این است که تصدی‌گری از جریان دولتی به جریان مردمی واگذار می‌شود. این شکل نوین نظام حکمرانی فرهنگی در گام دوم انقلاب اسلامی است که دولت اسلامی با توجه به رشد جامعه دینی که مظهرش تشکلهای جوانان انقلابی است، وظایف حکمرانی‌اش را با آنها به اشتراک می‌گذارد و از ظرفیت‌های آنها برای رشد و اعتلای نظام حکمرانی فرهنگی در جمهوری اسلامی استفاده می‌کند.

امثال بنده که در این جایگاه قرار گرفته‌ایم، خارج از ساختار دولتی آمدیم. من قراقره رسانه‌ای داشتم و در کنار کار، دانشگاهی، کارهای جریان‌سازی انقلابی در حوزه رسانه را انجام می‌دادم. کتاب می‌نوشتم و معاون مرکز اسناد انقلاب اسلامی بودم. امثال بنده تا حدی با این جریان آشنا نیام. البته من خود منتقد این وضعیت بودم، آن را نقد می‌کردم و در موردش مطلب می‌نوشتم. حالا مسؤول

این کار شده‌ام. من به دنبال این نیستم که این جریان را دولتی کنم. این خطاست و نباید این خطا را مرتکب شد. وقتی وزارت ارشاد در دوره تحولی جدید می‌خواهد اقدام کند، باید تمام ظرفیت‌های حمایتی و نظارتی‌اش را پای کاری بیاورد که خروجی‌اش در سید انقلاب اسلامی باشد. مثلاً، بنیاد فارابی به عنوان مجموعه کنشگر ما در حوزه سینما باید از محصولاتی حمایت کند که دقیقاً مطابق با اهداف فرهنگی انقلاب باشد. کدام بخش در جریان عمومی نماینده تولید ماست؟ جریان جوان انقلابی. البته این به معنای ایجاد حصار نیست، بلکه به معنای اعلام اولویت است؛ اولویتی که در آن جریان سینمایی کشور باید پشت سر حوزه اولویت‌های فرهنگی قرار بگیرد.

یک مثال دیگر بزنم؛ دوسالی می‌شود که ما درگیر موضوع مواسات مؤمنانه هستیم. جلوه‌اش در حوزه سینما کجاست؟ عقب‌تر برویم. مادر دهه‌های اخیر درگیر جنگ نرم دشمن بودیم. چند فیلم این موضوع را بازتاب می‌کرده؟ من لیستی دارم از اسم‌هایی که رهبر انقلاب آوردند و گفتند برای اینها فیلم بسازید. البته بخشی از آنها توسط برخی از مجموعه‌های فرهنگی در سال‌های اخیر تولید شده است. اگر برخی از فیلم‌سازان مستقلی که در این دهه رشد کردند، نبودند ما فیلم‌هایی که بخش مهمی از اتفاقات انقلاب را روایت می‌کردند، نداشتیم.

برنامه ما در دوره جدید برخلاف حرف‌هایی که می‌زنند، انقباضی نیست. ما از گرایش‌ها و سلیقه‌های مؤمنانه و معتقد به جریان انقلاب حمایت خواهیم کرد. ما در حوزه رسانه‌ها و رسانه‌های مکتوب نظام حمایتی یا رانه‌ای داریم که این نظام به همه کسانی که در آن عرصه فعالند، تعلق می‌گیرد؛ اما حتماً وقتی می‌خواهیم از بیت‌المال هزینه کنیم، این اولویت را در نظر می‌گیریم که باید جریاناتی را تقویت کنیم که مردم و جریان فرهنگی با آنها قربارت دارند.

استفاده از ظرفیت کشورهای منطقه

ما امروز ظرفیت‌های اقتصاد فرهنگی‌ای در منطقه داریم که کاملاً دست‌نخورده است. اگر ما این جریان فرهنگی را تقویت کنیم، اقتصاد فرهنگ را در این بخش تقویت خواهد کرد.

ما الان یک حوزه وسیع تمدنی و فرهنگی در کشورهای منطقه (کشورهای مقاومت) و کشورهای پاکستان، افغانستان و آسیای مرکزی داریم. اگر ما با زبان صنایع خلاق فرهنگی وارد گفت‌وگو بشویم - از این زبان مشترک که هنر و تمدن تاریخی ماست، استفاده کنیم - علاوه بر این‌که ارتقای فرهنگی را برای منطقه فراهم می‌کنیم خودبه‌خود جریان اقتصادی که ایجاد می‌کند، ضریب رشد را بالا خواهد

تهران تولید می‌شود. آیا نباید از استعدادها و سابقه تمدنی چند هزار ساله سایر مناطق این کشور استفاده کرد؟ چرا از فرهنگ‌ها، لهجه‌ها، قومیت‌ها و گویش‌هایی که داریم هیچ استفاده‌ای نمی‌کنیم؟ چون سیاست‌گذاری‌ها غلط است. من معتقدم که در دوره تحولی جدید، نظام عدالت فرهنگی در کشور باید رعایت شود؛ یعنی اولویت‌مان در حوزه مناطق پیرامونی باید تقویت شود. دو وجه هم دارد. یک وجه نیاز خود آن منطقه است و دیگری تأثیرگذاری کاری هوشمندانه و بین دستگاهی است. وزارت ارشاد بخواهیم در پاکستان قدرت فرهنگی فرهنگ ایرانی را گسترش بدهیم، باید با برادران و خواهران بلوچ‌مان این کار را انجام بدهیم. اگر ما درست برنامه‌ریزی کنیم، هم به عدالت فرهنگی می‌رسیم و هم قدرت الهام بخشی فرهنگی‌مان را افزایش می‌دهیم.

ما جلوی هژمونی رسانه‌ای غرب ایستاده‌ایم. طبیعتاً دچار یک مصاف رسانه‌ای سنگین هم هستیم. در این مصاف رسانه‌ای سنگین نظام رسانه‌ای ما به اندازه کافی رشد کیفی پیدا نکرده است. ما در آرایش رسانه‌ای اغلب در حالت پدافندی قرار داریم و از ابزارهای آفند برخوردار نیستیم. اگر می‌خواهیم این صحنه نزاع را تغییر بدهیم، باید از حالت دفاع به حمله دربیاییم. این اقدام نیازمند کاری هوشمندانه و بین دستگاهی است. وزارت ارشاد بخشی از این مأموریت را به عنوان دولت دارد و بخش دیگر آن در حوزه‌های خارج از دولت مثل بخش‌های عمومی و غیردولتی و غیرنهادهای حاکمیتی است. این مساله را همه باید در کنار هم ببینیم. اگر این اتفاق بیفتد من فکر می‌کنم صحنه آرایش رسانه‌ای به نفع جریان انقلاب تغییر خواهد کرد.]

مقیورالشعرا تیریز، آرازگاه استاد سید محمد حسین شهید / عکس: جاسم

نظر شاگرد درباره کتاب استاد

یکی از پربحث‌ترین آثار مرحوم استاد دکتر زرین‌کوب، کتاب «دو قرن سکوت» اوست که همواره بر سر آن در بحث و جدل بوده است. زرین‌کوب در این کتاب مباحثی درباره دوران استیلای مسلمانان بر ایران دوران ساسانی و آنچه در مدت دو قرن پس از سقوط سلسله ساسانیان در ایران حادث شده، بیان کرده است.

خود زرین‌کوب، چند سال بعد از انتشار کتاب، متوجه خطاهای علمی و روش شناختی آن شد و سعی کرد آن را در ویراست دوم اصلاح کند ولی آنهایی که چاپ اولیه کتاب را بیشتر در راستای هدف‌های خود می‌دانستند، چشمشان را بر ویرایش دوم آن بستند. ارجاعات پان‌ایرانیست‌ها و برخی نویسندگان ضداسلام به همان چاپ اول است. جالب اینجاست که خود زرین‌کوب تا زنده بود اجازه نداد حتی همان ویراست دوم کتاب تجدید چاپ شود ولی کسی گوش‌اش بدهکار حرف و خواست خود نویسنده هم نبود!

دکتر محمود فتوحی رودمعجنی استاد ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد که در سال‌های دور، از شاگردان دکتر زرین‌کوب بوده است، در گفت‌وگویی با ایلنا درباره این کتاب حرف زده و به صراحت گفته است: «کتاب دو قرن سکوت از حیث تحقیقی و سندیت چندان معتبر نیست.»

او گفته است: حقیقت این است که شهرت این کتاب بیش از آن که مرهون ارزش و اعتبار علمی‌اش باشد، حاصل محتوای ایدئولوژیک آن است. این متن نمایندگی می‌کند از احساسات ملی‌گرایانه ضد عرب در ایران معاصر.

فتوحی با اشاره به این‌که چاپ اول این کتاب در سال ۱۳۳۰ و ویراست دوم در سال ۱۳۳۶ منتشر شده است و بعد از رحلت استاد هم بخشی از کتاب خدمات متقابل اسلام و ایران، شهید مطهری را بر مقدمه آن افزودند؛ پرسیده است: سؤال این است چرا همه دنبال تحریر اول هستند؟ با وجود این‌که تحریر دوم محققانه‌تر شده است. چرا می‌گویند تحریر اول؟ جواب روشن است. کسی با مقاصد علمی و تحقیقی دو قرن سکوت را نمی‌خواند. این کتاب بیش از آن‌که یک متن علمی در تاریخ باشد به یک متن نمادین بدل شده و به بطن باورها و ایدئولوژی ملی‌گرای سوق یافته است.

وی با بیان این‌که «ما شاگردان از خودشان هم می‌شنیدیم که کتاب را حاصل ایام جوانی می‌دانست» اضافه کرده است: می‌گویند که پس از سال ۱۳۳۶ تا زمان حیاتشان اجازه انتشارش را نداد. استاد این کتاب را تحت تأثیر هیجانات ملی ایام جوانی در ۲۹ سالگی نوشت، به قول منتقدی «تاریخ‌نویسی با طعم احساس» بود و متأثر از گفتمان مسلط ملی‌گرای در دانشگاه آن روز.

دزدک